

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25CoP/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121212549
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Vacková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4121212549.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Vackovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Márie Malíkovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: H. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeným kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88, Nitra, dieťa rodičov: matka A. J. L., PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. Z., B. ulica XXX/X, zastúpená: JUDr. Peter Havlík, advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Nitra, Damborského 13, IČO: 50 361 864, otec G. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z., J. XX, zastúpený: JUDr. Viktor Mlynek, advokátom so sídlom Nitra, Štúrova 43, o návrhu matky na zvýšenie výživného a zmenu úpravy styku, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 18. októbra 2022 č.k. 13P/27/2022-366, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zvýšenia vyživovacej povinnosti otca mení tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. M., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 120,- eur na sumu 150,- eur mesačne od 01.11.2021, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Tým mení rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 1. decembra 2020 č.k. 9P/97/2020-207 v časti vyživovacej povinnosti otca.

III. V napadnutej časti týkajúcej zročného výživného a v časti trov konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany 9P/97/2020-207 zo dňa 01.12.2020 v časti vyživovacej povinnosti otca tak, že zvýšil jeho vyživovaciu povinnosť na maloletého H. M., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 120,- eur na sumu 150,- eur mesačne za obdobie od 01.11.2021 do 31.08.2022 a od 01.09.2022 na sumu 190,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok I.). Zročné výživné otca za čas od 01.11.2021 do 31.10.2022 v sume 440,- eur povolil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach po 50,- eur tak ako bežné výživné, počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku pod následkami straty výhody splátok (výrok II.). Zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany 9P/97/2020-207 zo dňa 01.12.2020 v časti úpravy styku otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým v párnom týždni v kalendárnom roku v stredu počas jarých, letných a jesenných mesiacov v čase od 16:30 hod. do 19:30 hod. a počas zimných mesiacov od 16:00 hod. do 19:00 hod. a v nepárnom týždni v kalendárnom roku od piatka od 17:00 hod. do nedele do 17:00 hod. s tým, že si otec maloletého v mieste jeho bydliska prevezme a na tom istom mieste po ukončení styku maloletého včas a riadne odovzdá. Matke uložil povinnosť maloletého na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a zabezpečiť jeho odovzdanie (výrok III.). Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok IV.). Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 25 ods. 1, 2, 3,

4, § 26, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine, § 52 Civilného mimosporového poriadku.

1.2. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel súd k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného bol podaný dôvodne, pretože od poslednej úpravy výživného prišlo na strane účastníkov konania k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti otca. Podstatná zmena pomerov na strane maloletého H. spočívala v tom, že maloletý je o 2 roky starší, s čím preukázateľne súvisia zvýšené výdavky na zabezpečovanie nielen jeho základných životných potrieb, ale aj ďalších potrieb, ktoré súvisia so zdravým duševným a telesným vývojom, jeho potreby sa zvýšili v súvislosti s jeho fyzickým vývojom, predškolským vzdelávaním, s potrebami súvisiacimi s jeho záujmami. V čase predchádzajúceho rozhodovania súdu bol maloletý vo veku 1 roku, bol matkou dojčený a výdavky na neho spočívali predovšetkým v zabezpečovaní jeho základných životných potrieb. Výdavky, ktoré v konaní vyčíslila matka, považoval za primerané, zodpovedajúce veku a záujmom maloletého, a možnostiam a schopnostiam jeho rodičov. Za podstatnú zmenu pomerov na strane otca považoval predovšetkým zníženie počtu jeho vyživovacích povinností, keďže od augusta 2021 otcovi ubudla vyživovacia povinnosť k dospelému synovi G.. Tiež prišlo u otca k zvýšeniu jeho príjmu a to zo sumy 868,04 eura (819,49 + 48,55) na sumu 937,22 eura (884,51 + 52,71) a dosahuje aj príjem za predaj elektriny, ktorú vyrába, podľa vyjadrenia otca v priemere vo výške 131 eur pred zdanením. Otec bol už v čase poslednej úpravy výživného spoločníkom a konateľom v spoločnostiach BA V. s.r.o. a X. s.r.o., avšak vzhľadom k tomu, že rodičia maloletého H. sa na úprave práv a povinností na pojednávaní dohodli, súd v predchádzajúcom konaní v tomto smere dokazovanie ani nevykonával (podobne ako v podrobnom zisťovaní majetkových pomerov matky). U matky mal za zrejmé, že táto sa snaží svojmu synovu zabezpečiť takú životnú úroveň, aká vyplýva z jej možností a schopností. Maloletý sa postupne socializuje a matka mu umožňuje rozvíjať jeho telesné a mentálne zručnosti návštevou záujmových krúžkov. U matky síce nastala zmena pomerov v zmysle rozšírenia rozsahu jej nehnuteľného majetku, nadobudla byt, ktorý však podľa dôkazov doložených matkou a jej partnerom, bol preukázateľne financovaný priateľom matky, ktorý má aj príjem z jeho prenájmu a po objasnení dôvodov takéhoto konania, iná možnosť neprichádza ani do úvahy (matka by musela mať finančnú hotovosť na kúpu predmetného bytu, čo je vzhľadom k jej príjmom a výdavkom menej ako pravdepodobné). Všetky ostatné skutočnosti týkajúce sa ďalších nehnuteľností matky sú v tomto prípade irelevantné, nakoľko tieto matka vlastnila už v čase poslednej úpravy výživného. Zmena pomerov na strane matky nastala aj v tom, že jej pribudol príjem z prenájmu jej bytu, a z časti nájomného matka môže uhrádzať splátky pôžičky svojim starým rodičom, čím sa matke oproti predchádzajúcej úprave výživného zvýšil príjem o položku rozdielu medzi výškou nájomného a nákladmi spojenými s výdavkami na byt. Ale od marca 2022 matka prišla z objektívnych dôvodov o svoj príjem od spoločnosti Y. J. s.r.o., ktorý mala aj v čase posledného rozhodnutia súdu.

1.3. Na základe zisteného skutočného stavu veci mal súd prvej inštancie za to, že je potrebné upraviť výšku výživného otca k maloletému H. zvýšením doteraz stanoveného výživného. Zmena pomerov, ktorá nastala na strane otca (ubudnutie jednej vyživovacej povinnosti a zvýšenie jeho príjmu), tomuto umožňuje bez zníženia jeho životnej úrovne a životnej úrovne ďalšieho dieťaťa, ktoré je ešte na výživu otca odkázané, prispievať na maloletého H. sumou 150 eur mesačne a od septembra 2022 sumou 190 eur mesačne. Odstupňovanie výšky výživného súvisí s potrebou zabezpečenia úhrady zvýšených nákladov dieťaťa od septembra 2022, ktoré začali vznikať nástupom maloletého na povinnú školskú dochádzku. Aktuálne, keď je matka dieťaťa bez príjmu (okrem príjmu z prenájmu bytu), a vyvažuje svoju vyživovaciu povinnosť najmä osobnou starostlivosťou o dieťa, je potrebná úprava výšky vyživovacej povinnosti jej zvýšením. Časť potrieb maloletého dieťaťa bude hradená aj z prídavkov na dieťa, ktoré poberá matka. Doterajšia životná úroveň dieťaťa je aktuálne zabezpečovaná zo strany matky najmä finančnou pomocou jej príbuzných a jej priateľa. Tieto osoby nemajú ale vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, resp. vyživovacia povinnosť rodiča predchádza vyživovacím povinnostiam ostatných príbuzných.

1.4. Zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na sumu 150 eur mesačne od mesiaca, v ktorom matka návrh na súd podávala, nakoľko už v tom čase existovala podstatná zmena pomerov, a na sumu 190 eur mesačne od septembra 2022, kedy sa znovu zmenili pomery hlavne na strane maloletého dieťaťa jeho nástupom na povinnú školskú dochádzku. Otcovi tak vzniklo zameškané výživné v sume 440 eur ($150 - 120 = 30 \times 10 = 300$) + ($190 - 120 = 70 \times 2 = 140$). Uvedenú sumu súd prvej inštancie povolil otcovi splácať v

pravidelných mesačných splátkach po 50 eur s poukazom na výšku zameškaného výživného a veku maloletého dieťaťa.

1.5. Zmenil predchádzajúce rozhodnutie súdu aj v časti úpravy styku otca s maloletým tak, ako sa rodičia maloletého dieťaťa, po intervencii akreditovaného subjektu O. o.z., dohodli.

1.6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2.1. Otec podal v zákonnej lehote odvolanie v časti zvýšenia jeho vyživovacej povinnosti a navrhol, aby odvolací súd zrušil výrok I. a výrok II. napadnutého rozsudku a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne, aby návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Dôvodil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam § 365 ods. 1 písm. f) CSP, a že neúplne zistil skutočný stav vecí (§ 62 ods. 1 CMP).

2.2. Tvrdil, že súd prvej inštancie mal preukázané výdavky na dieťa v sume 193,70 eura mesačne, teda zvýšil výživné na sumu rovnajúcu sa sume výdavkov dieťaťa, pričom opomenul, že aj matka je povinná, okrem poskytovania osobnej starostlivosti, prispievať dieťaťu aj finančne. Namietal, že nebolo ničím preukázané, iba tvrdené matkou, že maloletému vzrástli potreby týkajúce sa stravy a ošatenia a že má dieťa zdravotné problémy.

2.3. Namietal, že súd prvej inštancie nezobral do úvahy, že matka je vlastníčkou piatich nehnuteľností, vlastní rodinný dom, v ktorom býva, rovnako ako otec, a zároveň aj byt na L. ulici v X., nezaťažený žiadnou ťarchou, s ktorým môže voľne disponovať, čo predstavuje majetok, na ktorý mal súd prvej inštancie povinnosť prihliadnuť. Spochybnil nepreukázané tvrdenia matky o splácaní pôžičky na byt vo výške 320 eur jej starým rodičom a tvrdenie matky ohľadne platenia nájomného jej starým rodičom za kanceláriu v rodinnom dome, ktorý vlastní matka. Tvrdil, že súd prvej inštancie sa nezaoberal skutočnosťou, že matka prenajíma byt za náklady, čím sa dobrovoľne vzdáva lepšieho príjmu. Namietal, že súd prvej inštancie nezistil, či sa matka nevyhýba zamestnaniu a dobrovoľne sa nevzdáva lepšieho/ akéhokoľvek zárobku, keď sa evidentne nemá záujem reálne zamestnať a mať (oficiálny) príjem od marca 2022. Neprihliadal na príjem matky, keďže bolo preukázané, že matkin príjem za rok 2021 predstavoval okolo 943,55 eura mesačne a v roku 2022 za dva mesiace 1 615,60 eura mesačne. A druh matky, ktorý sám priznal, že pre spoločnosť Y. fakturoval v zásade za matku, zarobil v roku 2021 priemerne 1 125 eur mesačne a v roku 2022 cca 1 636,75 eura mesačne, a to aj napriek vyjadreniu matky, koncom roka 2021 zrušil živnosť, pričom v roku 2022 vystavil faktúry v celkovej výške 19 641 eur. Poukázal sa skutočnosť, že matka podľa svojho tvrdenia dostala aj dotáciu vo výške cca 632,50 eura mesačne, preto je matkin mesačný príjem vyšší ako jeho.

2.4. Otec tvrdil, že aj keď veci pre maloletého, oblečenie a hračky, matka kupuje aj z výživného, odmieta mu ich na čas strávený s dieťaťom vydať, a preto má ďalšie výdavky na nákup vecí pre dieťa počas styku. Navyše došlo k rozšíreniu styku s maloletým synom. Namietal, že tieto skutočnosti súd prvej inštancie pri zvýšení výživného nezohľadnil. A nezobral do úvahy ani to, že otec vyplatil svojej prvej exmanželke z vypořádania BSM 80 000 eur, matke musel vybaviť a dokončiť rodinný dom, v ktorom matka s H. býva za 40 000 eur, pričom aj napriek tomu súd prvej inštancie uviedol, že úver 120 000 eur má otec na zveľaďovanie jeho rodinného domu. Tvrdil, že žije skromne, na rozdiel od matky, je vlastníkom len jedného rodinného domu. Dodal, že toho času bol syn G. zverený do osobnej starostlivosti jeho matky a on bol zaviazaný na platenie zvýšeného výživného zo 40 eur na 150 eur mesačne, čo znamená zvýšenie jeho výdavkov.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že na pojednávaní dňa 18.10.2022 navrhol zvýšiť výživné zo sumy 120 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne od septembra 2022, a na tomto vyjadrení zotrváva.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že sa s otcom snažila na výške výživného dohodnúť. Nie je možné od nej požadovať, aby zdokladovala všetky výdavky maloletého, keďže bežné výdavky na stravu, ošatenie, obuv, na výbavu pri nástupe do škôlky má každé dieťa. Výdavky, ktoré v konaní uviedla súd prvej inštancie považoval za primerané, zodpovedajúce veku a záujmom maloletého, ako aj možnostiam a schopnostiam jeho rodičov. Je všeobecne známe, že nástupom dieťaťa do materskej školy rastú

aj výdavky naň a takisto, že z dôvodu inflácie rastú aj všeobecne výdavky rodiča na maloleté dieťa. Doterajšie výživné vo výške 120,- eur mesačne nepokryva ani zďaleka jej výdavky na základné životné potreby dieťaťa, odhladnuc od jeho športových krúžkov a aktivít. Súd prvej inštancie sa vysporiadal aj s jej vlastníctvom nehnuteľností, ktoré nemôže speňažiť, lebo by pripravila o strechu nad hlavou svojich rodičov a starých rodičov. Takisto sa zaoberal aj otázkou oboch bytov v jej vlastníctve. Výška nájomného v tomto byte na L. ulici je úmerná aktuálnym nájomom za dvojizbový byt nachádzajúci sa v podobnej lokalite, keďže v súčasnosti je v X. voľných veľa bytov na prenájom. Bolo preukázané, že úver na byt vyplatila, ale z finančných prostriedkov požičaných od jej starých rodičov, ktorým túto pôžičku doposiaľ spláca. Tým ušetrila na platení úrokov banke. Nevyhýba sa zamestnaniu, od marca 2022 má pozastavenú činnosť pre spoločnosť Y. z dôvodu situácie na trhu s energiami, a teda nemá v súčasnosti žiadny príjem, okrem štátnych sociálnych dávok. Dieťa je od nástupu do materskej školy každý druhý týždeň choré, preto má veľmi sťaženú možnosť zamestnať sa na trvalý pracovný pomer. Začala študovať účtovníctvo, ktorému by sa chcela v budúcnosti venovať a túto prácu môže vykonávať aj z domu. Jej partner nikdy nepriznal, že pre spoločnosť Y. J. s.r.o. fakturoval v zásade za ňu. Poprela tvrdenie otca, že jej príjem činí mesačne 1.700 až 2.300 eur, resp. 2.900 až 3.800 eur. Prijatú dotáciu v roku 2021 z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v sume 632,50 eura, vynaložila na odvody do Sociálnej a zdravotnej poisťovne. H. vždy pripraví na styk s otcom v čistom oblečení, ktoré si u otca často zašpiní od jahôd, zmrzliny, čokolády a pod. Čo sa týka hračiek, tieto si otec požičiava a zabúda jej ich vrátiť. Pripravuje syna riadne a poctivo, otec sa však pri preberaní, keď dieťa plače a odmieta s ním ísť, vyhráža, že ho zoberie k psychologičke a k doktorke. Upozorňovala, že otec sa za nevyjasnených okolností a pochybných podmienok, pravdepodobne účelovo, vzdal obchodných podielov vo viacerých obchodných spoločnostiach, vrátane zahraničných. Tesne pred súdnym konaním previedol celý podiel vo firme X. s.r.o. na svojho syna G. M., pričom v tejto firme stále pracuje a rozhoduje o nej sám. Takisto nevysvetlil a nepreukázal zámer bezodplatného prevedenia troch firiem, z ktorých v jednej je hrubý ročný príjem nad 200.000 eur. Dodala, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane otca, matky aj dieťaťa. Otcovi zanikla jedna vyživovacia povinnosť, zvýšil sa mu príjem. Matke príjem výrazným spôsobom klesol a stúpili jej výdavky na maloleté dieťa z dôvodu nárastu nákladov na základné životné potreby a z dôvodu nástupu do materskej školy. Za týchto okolností je zvýšenie výživného zo 120 eur na 150 eur, resp. 190 eur mesačne pre otca priaznivé, pretože výživné nepokryva ani len polovicu odôvodnených mesačných výdavkov na maloletého. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, neviazaný rozsahom odvolania (§ 65 CMP), neviazaný dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), prejednal odvolanie otca bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) s verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 68 CMP). Dospel k záveru, že odvolanie otca je čiastočne dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zvýšenia výživného podľa § 388 CSP zmenil a v napadnutej časti týkajúcej zročného výživného a v časti trov konania, ako závislého výroku, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v Civilnom mimosporovom poriadku zákonom č. 161/2015 Z.z. účinnom od 01.07.2016. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 388 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

9. V predmetnej veci sa matka domáhala sa zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na syna H. a tiež žiadala, aby súd zmenil rozsah styku otca s dieťaťom. Rodičia sa v priebehu konania na rozšírení styku otca s maloletým synom dohodli, na zvýšení výživného sa dohodnúť nedokázali. Naposledy bola

vyživovacia povinnosť otca k maloletému synovi a jeho styk s ním upravená rozsudkom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 1. decembra 2020 č.k. 9P/97/2020-207, právoplatným 04.01.2021. V tom čase bolo dieťa vo veku jedného roku a štyroch mesiacov.

10. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, môže súd aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

11. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

13. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17.1. Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine vyjadruje zásadu, že k zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Zmena pomerov však musí byť takej povahy, aby zakladala reálny dôvod na zmenu dohody či súdneho rozhodnutia. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že k zmene pomerov došlo, potom je namieste, aby sa prehodnotili hľadiská, na základe ktorých došlo k stanoveniu výživného. Za zmenu pomerov v zmysle citovaného zákonného ustanovenia pritom treba považovať podstatnú zmenu pomerov, či už na strane detí alebo rodičov. Pri rozhodovaní o zmene výživného súd musí komplexne posúdiť všetky okolnosti, ktoré majú na výšku výživného vplyv. V tejto súvislosti odvolací súd považuje za významné poznamenať, že pri rozhodovaní o návrhu, či už o zvýšení alebo znížení vyživovacej povinnosti, je potrebné posudzovať, či a v akom smere došlo k zmene pomerov od posledného rozhodnutia o výživnom a v prípade kladného zistenia túto zmenu premietnuť do výšky výživného. Pri určovaní výživného súd berie zreteľ na odôvodnené potreby oprávnenej osoby, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery všetkých osôb povinných poskytovať výživné.

17.2. Kritéria na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti sú schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov, a odôvodnené potreby dieťaťa, pri rešpektovaní zásady, že na dosiahnutej životnej úrovni svojich rodičov má právo podieľať sa aj dieťa. Výživné určené dieťaťu slúži na uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Odôvodnené potreby dieťaťa sú dané jednak jeho vekom a stupňom vzdelávania, ale aj zdravotným stavom. Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Ak sú reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov obmedzené, sú odôvodnenými potrebami len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti a schopnosti rodičov, ktoré sú dané telesnými a duševnými schopnosťami

konkrétnej povinnej osoby, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, nadobudnutými vedomosťami a získanými skúsenosťami.

18.1. Odvolací súd posudzujúc prejednávajúcu vec z hľadiska citovaných ustanovení zákona o rodine a súdom prvej inštancie zisteného skutočného stavu dospel k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie zvýšil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého H. zo sumy 120,- eur na sumu 150,- eur mesačne za obdobie od 01.11.2021 do 31.08.2022 a od 01.09.2022 na sumu 190,- eur mesačne, bolo jeho rozhodnutie nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení. Zo zisteného skutočného stavu vyplýva zmena pomerov na strane maloletého H., ktorá spočívala v tom, že maloletý je o 2 roky starší, s čím preukázateľne súvisia zvýšené výdavky na zabezpečovanie nielen jeho základných životných potrieb, ale aj ďalších potrieb, ktoré súvisia so zdravým duševným a telesným vývojom, jeho potreby sa zvýšili v súvislosti s jeho predškolským vzdelávaním a s jeho záujmami. Výdavky, ktoré v konaní vyčíslila matka, považoval súd prvej inštancie za primerané, zodpovedajúce veku a záujmom maloletého, a možnostiam a schopnostiam jeho rodičov. Na strane otca došlo k podstatnej zmene pomerov tým, že mu od augusta 2021 ubudla vyživovacia povinnosť k dospelému synovi G., a tiež u otca prišlo k zvýšeniu jeho príjmu. Na druhej strane matka prišla od marca 2022 o svoj príjem od spoločnosti Y. s.r.o., ktorý mala aj v čase posledného rozhodnutia súdu, a pribudol jej príjem z prenájmu jej bytu. Na rozšírenie nehnuteľného majetku matky o ďalší byt neprihliadal, keďže podľa dôkazov bol preukázateľne financovaný priateľom matky a ostatné nehnuteľnosti (tri rodinné domy) matka vlastnila už v čase ostatného rozhodovania súdu.

18.2. Za takto zistených skutočností bolo zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na sumu 190 eur mesačne, teda o 70 eur, neprimerane vysoké. Hoci otcovi ubudla jedna vyživovacia povinnosť, stále má dve vyživovacie povinnosti, a pokiaľ sa aj jeho príjem zvýšil, nie je možné, aby veľká časť tohto zvýšenia bola použitá len na výživu maloletého H.. A to ani vzhľadom k potrebám maloletého, keďže od poslednej úpravy uplynuli len necelé dva roky a dieťa má len 3 roky. Na vývoj finančných nákladov pri určení výživného podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine je potrebné prihliadať, ale vo vzťahu k obom rodičom, pričom otec tento stav postihuje viac ako matku, ktorá má len jednu vyživovaciu povinnosť, zatiaľ čo otec má dve vyživovacie povinnosti. Na druhej strane matka má partnera, s ktorým sa delí o výdavky na spoločnú domácnosť. Navyše matka bola na materskej dovolenke, a hoci pracovala z domu, je zrejmé, že celodenná starostlivosť o dieťa jej nedovoľovala plne sa zaradiť do pracovného života. Avšak od 01.09.2022 maloletý H. navštevuje predškolské zariadenie, a hoci je stále v osobnej starostlivosti matky, nejde už o starostlivosť celodennú, a preto sa matka môže zamestnať na plný pracovný úväzok. Tvrdenie matky, podľa ktorého od marca 2022, kedy stratila príjem zo živnosti, nepracuje, lebo sa pripravuje na prácu účtovníčky, odvolací súd nepovažoval za dôvod na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca v takom veľkom rozsahu. Matka svoje tvrdenie nespresnila, neuviedla ako aký typ prípravy ide, ani ako dlho bude trvať. Avšak je zrejmé, že matkine vzdelanie, vek a zdravotný stav jej dovoľuje plne sa zaradiť do pracovného procesu, preto je v jej možnostiach a schopnostiach podieľať sa na výžive syna aj finančne, a nielen svojou osobnou starostlivosťou. Z uvedených dôvodov odvolací súd bez potreby zopakovať dokazovanie rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa zvýšenia vyživovacej povinnosti otca zmenil a zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. zo sumy 120,- eur na sumu 150,- eur mesačne od 01.11.2021. Podľa názoru odvolacieho súdu takto zvýšené výživné spolu s príspevkom matky, a to aj pri zohľadnení osobnej starostlivosti matky o maloletého syna, a zohľadnení rozšíreného rozsahu styku otca so synom, a spolu prídavkom na dieťa, zodpovedá odôvodneným potrebám chlapca vo veku 3 rokov, ktorý navštevuje predškolské zariadenie, aj s prihliadnutím na jeho záujmovú činnosť.

18.3. Hoci súd prvej inštancie správne vypočítal ročné výživné, v tejto časti odvolací súd nemal podmienky pre zmenu jeho rozhodnutia, keďže od rozhodnutia prvoinstančného súdu uplynuli 4 mesiace a z obsahu spisu nevyplýva, v akej výške otec výživné platí. Pokiaľ by, za takejto procesnej situácie, odvolací súd aj v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil došlo by k znemožneniu realizácie procesných práv otca v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 389 ods. 1 písm. b) CSP). Preto v časti týkajúcej ročného výživného a v časti trov konania, ako závislého výroku, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Odvolací súd sa ďalej zaoberal podstatnými námietkami otca uvedenými v odvolaní. Otec v odvolaní namietal, že aj matka je povinná, okrem poskytovania osobnej starostlivosti, prispievať dieťaťu aj finančne, s ktorou námietkou sa odvolací súd stotožňuje. Námietku otca, podľa ktorej súd prvej inštancie

nezobral do úvahy, že matka je vlastníčkou piatich nehnuteľností, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Súd prvej inštancie sa nehnuteľným majetkom matky zaoberal v bode 30. a správne vyhodnotil vykonané dokazovanie ohľadom nadobudnutého bytu tak, že bol financovaný partnerom matky. K ostatným nehnuteľnostiam neprihliadal z dôvodu, že tieto matka vlastnila už v čase ostatnej úpravy, prihliadol len na príjem z nájmu bytu na L. ulici v X.. S tvrdeniami otca, ktorý spochybnil splácanie pôžičky na byt matkou, a platenie nájomného jej starým rodičom za kanceláriu v rodinnom dome, ktorý vlastní matka, sa odvolací súd nestotožnil. Súd prvej inštancie na pôžičku ani na nájomné osobitne pri určení výživného neprihliadal, keďže nebral do úvahy žiadne výdavky matky, keď konštatoval, že matka stratila doterajší príjem, a s výdavkami jej pomáha partner a rodina. K námietke, že súd prvej inštancie nezistil, či sa matka nevyhýba zamestnaniu a dobrovoľne sa nevzdáva lepšieho/akéhokoľvek zárobku, odvolací súd uvádza, že potencialitu príjmu matky zohľadnil vo svojom rozhodnutí. S uvedeného dôvodu bolo právne a skutkovo bezvýznamné tvrdenie otca, podľa ktorého partner matky vystavoval faktúry za matku. Otec tiež v odvolaní uviedol, že toho času bol syn G. zverený do osobnej starostlivosti jeho matky a on bol zaviazaný na platenie zvýšeného výživného zo 40 eur na 150 eur mesačne, čo znamená zvýšenie jeho výdavkov. K uvedenému odvolací súd uvádza, že zmena osobnej starostlivosti u maloletého G., nemá žiadny vplyv na výšku otcových výdavkov. Pokiaľ bol G. v striedavej osobnej starostlivosti rodičov, trávil polovicu času u otca, kedy mal otec tiež zvýšené bežné výdavky na stravu, bývanie, ošatenie a obutie, pričom na ostatných výdavkoch sa podieľali obaja rodičia. Po zverení G. do osobnej starostlivosti matky G. už trávi u otca menej času, preto má otec nižšie výdavky spojené so starostlivosťou o neho, avšak platí vyššie výživné.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa vyživovacej povinnosti otca podľa § 388 CSP zmenil tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloletého H. zo sumy 120,- eur na sumu 150,- eur mesačne od 01.11.2021, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Tým zmenil rozsudok Okresného súdu Topoľčany zo dňa 1. decembra 2020 č.k. 9P/97/2020-207 v časti vyživovacej povinnosti otca. V časti týkajúcej zročného výživného a v časti trov konania, ako závislého výroku, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súd prvej inštancie doplní dokazovanie k zisteniu výšky výživného zaplateného otcom ku dňu právoplatnosti rozhodnutia a vypočíta zročné výživné. Následne v tejto časti opätovne rozhodne. V novom rozhodnutí zároveň rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátenie odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).